

Shell mag van Rutte weer meedoen

Posted on 2 juli 2022 by Eduard Bomhoff

Premier Rutte's eerherstel voor Shell heeft zes consequenties: 'Als Kaag, Jetten en de overige D66-ministers vóór Prinsjesdag opstappen, blijven nog 14 ministers over om een meer evenwichtige begroting te maken, met geld tegen armoede in plaats van tegen stikstof.'

In het Kamerdebat over de Voorjaarsnota zei premier Rutte: 'Het is natuurlijk ongelofelijk belangrijk dat Nederland de tweede thuismarkt is van Shell. Dat is een enorme kans. Waar Shell deze grote energietransitie moet doormaken om het bedrijf voor de langere tijd overeind te houden, is dat spiegelbeeldig precies ook onze energietransitie. Shell is bereid om er massief in te investeren; het kabinet is bereid om er op onderdelen ook in te investeren.'

Doorwinterde Volkskrant-lezers en GroenLinks-sympathisanten (waaronder voormalige Mao-communisten, veel 'Grenzen aan de groei'-aanhangers en wetsoverschrijdende actievoerders) zullen niet blij zijn met dit eerherstel voor de grote multinational. Het is dan ook een belangrijk teken aan de wand.

Ik zie zes mogelijke consequenties:

Afstand van het milieufanatisme

1. De VVD neemt langzaam maar zeker afstand van het milieufanatisme. Premier Rutte toont tot nog toe niet genoeg energie om zijn 20 ministers eenstemmig te laten spreken (is hij vermoeid? Heeft senioriteit in Brussel meer glans dan het Torentje aan het Binnenhof?), en maakt stomme fouten ('wie het niet eens is met de stikstof mag zijn lidmaatschap van de VVD opzeggen'). Hij zal nu al zijn vaardigheden nodig hebben om zijn partij bij elkaar te houden, met een stikstofminister die tot nog toe van geen wijken wil weten, maar tegelijk ook VVD-gedeputeerden in vijf provincies die dwars liggen over de stikstof en Annemarie Jorritsma in de Eerste Kamer die 'haar stinkende best' wil doen om het bedrijfsleven een beter klimaat te bieden.

Rutte heeft de VVD ver naar links geduwd om zijn eerste drie kabinetten samen te houden, en kampt nu met een spagaat in eigen huis. Drie keer eerder had Nederland een premier die van start ging met een vierde kabinet, maar toen struikelde. Dat wordt ook zijn lot met Rutte-IV.

Weer normaal beleggen

2. Pensioenfondsen mogen weer 'normaal' beleggen, inclusief aandelen Shell. Onder zware druk van De Nederlandsche Bank (DNB) had ons grootste pensioenfonds ABP in oktober 2021 besloten om de 15 miljard euro aandelen in Shell en andere energiebedrijven te gaan verkopen. Juichend schreef *de Volkskrant*:'Een opsteker voor het klimaat… het ABP schaart zich nu achter de 'radicale omslag' die nodig is om de opwarming van de aarde te beperken.' Sindsdien is het aandeel Shell met meer dan 20 procent gestegen; de beursindex met bijna 20 procent gedaald. Deze 'opsteker voor het klimaat' heeft het ABP dus ruw geschat in acht maanden tijd zo'n 5-6 miljard euro verlies opgeleverd. Bedankt, Klaas Knot!

Het was ook altijd strategisch onzinnig van DNB om aan te dringen op een snelle en deskundige overgang op meer duurzame energie en dan tegelijk te ageren tegen Shell, de onderneming die het grootste aantal Nederlandse energiedeskundigen in dienst heeft.

DNB stopt met modieus beleggingsadvies

3. Ook als toezichthouder heeft DNB zich kostbaar vergist. Nog maar kort geleden beweerde DNB dat te veel beleggen in energiefondsen riskant was. Vorige maand heeft dr Robert Vermeulen (DNB) toegegeven dat de energietransitie volgens zijn scenario's geen risico van een financiële crisis met zich meebrengt (zie het kopje 'Climate finance emperor update').

Ik hoop dat DNB deze lessen heeft geleerd en ophoudt met aan te dringen op een 'steviger regierol' om de financiering van oude en nieuwe energie te bevorderen. De taak van DNB is het bestrijden van criminaliteit in de financiële sector en het voorkomen van financiële crises, niet het modieus ingrijpen in de beleggingen van banken en pensioenfondsen.

Stop klimaathypocrisie tegenover arme landen

4. De rijke landen die nu wanhopig steenkool en olie inkopen voor de komende winter zouden moeten stoppen met onmogelijke eisen te stellen aan de energietransitie in arme landen. In eigen huis zijn ze in paniek over de dure energie en pauzeren ze de extreme milieuscenario's voor het comfort van hun burgers en de behoeftes van hun bedrijven. In Afrika zijn de prijzen van gas en olie precies even hard omhoog geschoten als bij ons, maar het rijke Westen blijft eisen dat alle arme landen omschakelen op zon en wind. Terecht spreekt Bjorn Lomborg van de 'Rich world's climate hypocrisy'.

Breek met D66

5. Als de VVD zich inspant om weg te komen uit de extreme klimaat-en-stikstofhoek, het CDA daarin meegaat onder druk van de gedeputeerden in de landelijke provincies, en die twee partijen sympathie hebben voor de klacht van minister Schouten voor Armoedebeleid (CU) dat minister van Financiën Kaag (D66) haar geen ruimte geeft, wordt de druk almaar groter om te breken met D66. Als Kaag, Jetten en de overige D66-ministers vóór Prinsjesdag opstappen, blijven nog 14 ministers over om een meer evenwichtige begroting te maken, met geld tegen armoede in plaats van tegen stikstof. Hulp tegen de 10 procent inflatie moet gaan naar iedereen, is dus kostbaar en stuitte daarom op een 'njet' van minister Kaag die een miljoen gezinnen in de kou zet om maar het stikstofbudget uit de wind te houden. VVD, CDA en CU moeten in

staat zijn om snel de starre visie van Kaag om te buigen.

Erken bedrijfsleven als motor van de economie

6. Een interim-kabinet zonder Kaag en Jetten kan ook werken aan betere condities voor het bedrijfsleven. Dat is hard nodig. Superdure energie beschadigt de commerciële tuinbouw onder glas en de bloementeelt. Obsessie met stikstof betekent dat boeren niet investeren als hun bedrijf misschien wordt opgeheven. Stikstof plus onzekerheid over de nieuwe wet voor de ruimtelijke ordening maken gemeentelijke planning onmogelijk. De woningbouw komt zo ook niet verder. De KLM en de reissector moeten krimpen. Tel het allemaal op, en de 'aanbodzijde' van de economie loopt voor tientallen miljarden lelijke klappen op. Daarom is erkenning van het bedrijfsleven als motor van de economie zo belangrijk, ten minste wanneer het niet blijft bij één mooi praatje van de premier. Een anti-armoede en pro-business begroting voor 2023 is de mooiste achtergrond voor Rutte's *ride into the sunset.*

Wynia's Week *is ongebonden en onafhankelijk. De donateurs maken dat mogelijk. Wordt u ook sponsor van Wynia's Week? Dat kan* ***HIER****. Hartelijk dank!*